

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Kertomus Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2019

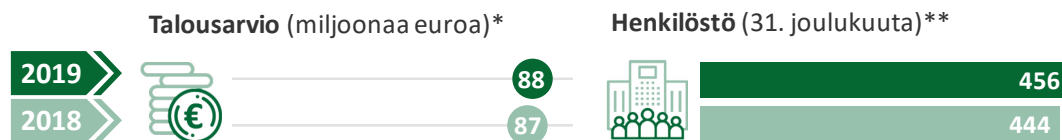
sekä viranomaisen vastaus

Johdanto

01 Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen ('viranomainen' tai 'EFSA') perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 178/2002¹. Parmassa sijaitsevan viranomaisen pääasiallisena tehtävänä on toimittaa elintarvikkeita ja elintarviketurvaa koskevan unionin lainsäädännön laatimisessa tarvittavaa tieteellistä tietoa ja kerätä ja analysoida tietoja, joiden avulla voidaan kartoittaa ja valvoa riskejä, sekä tiedottaa näistä riskeistä riippumattomasti.

02 *Kaaviossa 1* esitetään viranomaisen avainluvut².

Kaavio 1: Viranomaisen avainluvut

* Talousarviota koskevat luvut perustuvat varainhoitovuoden aikana käytettävissä olevien maksumäärärahojen yhteismäärään.

** Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Euroopan unionin konsolidoitu tilinpäätös varainhoitovuodelta 2018 ja Euroopan unionin alustava konsolidoitu tilinpäätös varainhoitovuodelta 2019; henkilöstön lukumäärää koskevat viranomaisen toimittamat tiedot.

Tarkastuslausuman perustana olevat tiedot

03 Tilintarkastustuomioistuimen valitsema tarkastustapa käsittää analyttiset tarkastustoimenpiteet, tapahtumien suoran testaamisen ja viranomaisen valvontajärjestelmien keskeisten kontrollien arvioinnin. Tämän lisäksi hyödynnetään muiden tarkastajien työhön perustuvaa evidenssiä ja analysoidaan viranomaisen toimivan johdon toimittamat tiedot.

¹ EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1.

² Lisätietoja viranomaisen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla osoitteessa www.efsa.europa.eu

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausuma Euroopan parlamentille ja neuvostolle – riippumattoman tarkastajan kertomus

Lausunto

04 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) viranomaisen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat³ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁴ 31. joulukuuta 2019 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

05 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viranomaisen tilinpäätös 31. joulukuuta 2019 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viranomaisen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2019 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viranomaisen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

---

³ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁴ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Tulot

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

06 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2019 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

07 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2019 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Perustelut lausunnoille

08 Tilintarkastustuomioistuin toimitti tarkastuksensa kansainvälisen tilintarkastajaliiton (*International Federation of Accountants*, IFAC) kansainvälisten tilintarkastusstandardien (ISA) ja eettisten ohjeiden sekä ylimpien tarkastuselinten kansainvälisen järjestön (*International Organisation of Supreme Audit Institutions*, INTOSAI) antamien kansainvälisten standardien (ISSAI) mukaisesti. Mainittuihin standardeihin perustuvia tilintarkastustuomioistuimen velvollisuuksia kuvataan tarkemmin kohdassa ”Tarkastajan velvollisuudet”. Tilintarkastustuomioistuin toimii eettisiä tilintarkastusstandardeja käsittelevän kansainvälisen lautakunnan (*International Ethics Standards Board for Accountants*, IESBA) vahvistamien eettisten sääntöjen mukaisesti riippumattomasti noudattaen tilintarkastuksen kannalta relevantteja eettisiä vaatimuksia. Tilintarkastustuomioistuin on täyttänyt muut eettiset velvoitteensa näiden vaatimusten ja IESBAn eettisten sääntöjen mukaisesti. Tilintarkastustuomioistuin katsoo hankkineensa lausuntonsa perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tarkastusevidenssiä.

Toimivan johdon ja hallintoelinten velvollisuudet

09 Viranomaisen toimiva johto vastaa SEUT:n 310–325 artiklan ja viranomaisen varainhoitoasetuksen mukaisesti viranomaisen tilinpäätöksen laatimisesta ja esittämisestä kansainvälisesti hyväksytyjen julkisen sektorin

tilinpäätösstandardien pohjalta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tähän kuuluu suunnitella, ottaa käyttöön ja ylläpitää sisäiset kontrollit siten, että niiden pohjalta on mahdollista laatia ja esittää tilinpäätös, jossa ei ole petoksesta tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä. Viranomaisen toimivan johdon vastuulla on lisäksi varmistaa, että tilinpäätöksessä mainitut toiminnot, rahoitustoimet ja tiedot ovat tilinpäätöstä sääntelevien virallisten normien mukaisia. Viranomaisen toimiva johto on viime kädessä vastuussa viranomaisen tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

10 Kun viranomaisen toimiva johto laatii tilinpäätöstä, sen vastuulla on arvioida viranomaisen kykyä jatkaa toimintaansa. Toimivan johdon on tuotava tarvittaessa esiin viranomaisen toiminnan jatkuvuuteen liittyvät seikat ja laadittava tilinpäätös toiminnan jatkuvuuden periaatteen pohjalta, paitsi jos toimiva johto aikoo lopettaa yhteisön tai lakkauttaa sen toiminnan tai sillä ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

11 Hallintoelinten vastuulla on valvoa viranomaisen tilinpäätösraportointia.

Tarkastajan velvollisuudet tilien ja niiden perustana olevien toimien tarkastamisen yhteydessä

12 Tilintarkastustuomioistuimen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus siitä, onko viranomaisen tilinpäätöksessä olennaisia virheellisyyksiä ja ovatko tilien perustana olevat toimet laillisia ja asianmukaisia, ja antaa tarkastuksensa perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle tai muille asianomaisille vastuuvapauden myöntäville viranomaisille tarkastuslausuma viranomaisen tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Kohtuullisella varmuudella tarkoitetaan korkeaa varmuustasoa. Kohtuullinen varmuus ei kuitenkaan ole tae siitä, että tarkastuksessa havaitaan kaikki olennaiset virheellisyydet ja vaatimusten noudattamatta jättämiset. Virheellisyydet ja noudattamatta jättämiset voivat johtua petoksista tai virheistä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

13 Tulojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa komissiolta tai yhteistyökumppanimailta saadut tuet ja arvioi tarvittaessa menettelyt, joilla viranomaisen kerää palkkioita ja muita tuloja.

14 Menojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa maksutapahtumat, kun menot ovat aiheutuneet ja ne on kirjattu ja hyväksytty. Tarkastus kattaa ennakkomaksuja lukuun ottamatta kaikentyyppiset (myös omaisuuserien

hankintaan liittyvät) maksut siinä vaiheessa, kun maksu on suoritettu. Ennakkomaksut tarkastetaan, kun varojen vastaanottaja esittää tositteet siitä, että varat on käytetty asianmukaisesti, ja viranomaisen hyväksyy tositteen ennakkomaksun tilinpidollisen selvittämisen yhteydessä joko samana vuonna tai myöhemmin.

15 ISA- ja ISSAI-standardien mukaisesti tilintarkastustuomioistuin käyttää ammatillista harkintaansa ja säilyttää ammatillisen skeptisyyden koko tarkastuksen ajan. Tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä on myös

- o tunnistaa ja arvioida riskejä siitä, että tilinpäätöksiin sisältyy petoksista tai virheistä johtuvia olennaisia virheellisyyksiä tai että tilien perustana olevien toimien kohdalla on petoksista tai virheistä johtuen jätetty olennaisella tavalla noudattamatta Euroopan unionin lainsäädäntökehyksen vaatimuksia. Tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä on suunnitella ja suorittaa tilintarkastustoimenpiteitä näihin riskeihin vastaamiseksi ja hankkia lausuntojensa perustaksi tarpeellinen määrä tarkoitukseen soveltuvaa tarkastusevidenssiä. Riski, että petoksesta johtuva olennainen virheellisyys tai noudattamatta jättäminen jää havaitsematta, on suurempi kuin riski, että havaitsematta jää virheestä johtuva olennainen virheellisyys tai noudattamatta jättäminen, sillä petokseen voi liittyä epärehellistä yhteistoimintaa, väärennöksiä, tahallisia tietojen poisjättämisistä, väärien tietojen antamista tai sisäisten kontrollien sivuuttamista.
- o saada käsitys tilintarkastuksen kannalta relevanteista sisäisistä kontrolleista olosuhteisiin nähden asianmukaisten tilintarkastustoimenpiteiden suunnittelua varten, mutta ei siinä tarkoituksessa, että annettaisiin lausunto sisäisten kontrollien vaikuttavuudesta.
- o arvioida sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden asianmukaisuutta ja toimivan johdon esittämien kirjanpidollisten arvioiden ja niihin liittyvien tilinpäätöksessä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- o tehdä johtopäätös siitä, onko toimiva johto soveltanut asianmukaisesti toiminnan jatkuvuuteen perustuvaa kirjanpitokäsittelyä, ja tehdä hankitun tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätös siitä, liittyykö olennaista epävarmuutta sellaisiin tapahtumiin tai olosuhteisiin, jotka saattavat antaa merkittävää aiheutta epäillä viranomaisen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos tilintarkastustuomioistuin toteaa, että olennaista epävarmuutta on havaittavissa, sen on kiinnitettävä tarkastuskertomuksessaan lukijan huomio asianomaisiin tilinpäätöksessä esitettyihin tietoihin tai annettava mukautettu lausunto, jos tiedot ovat puutteellisia. Tilintarkastustuomioistuimen johtopäätökset perustuvat tarkastuskertomuksen laatimisajankohtaan mennessä saatuun tilintarkastusevidenssiin. Tulevaisuuden tapahtumat tai

olosuhteet saattavat kuitenkin johtaa siihen, että yhteisö ei pysty jatkamaan toimintaansa.

- o arvioida tilinpäätöksen yleinen esittämistapa, rakenne ja sisältö sekä siinä esitetyt tiedot sekä se, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia toimia ja tapahtumia siten, että tilinpäätös on esitetty oikein.
- o hankkia tarpeellinen määrä tarkoitukseen soveltuvaa tarkastusevidenssiä viranomaisen taloudellisista tiedoista, jotta se voi esittää lausunnon tilinpäätöksestä ja sen perustana olevista toimista. Tilintarkastustuomioistuin vastaa tarkastustyön ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Tilintarkastustuomioistuin vastaa yksin tarkastuslausunnostaan.
- o soveltuviissa tapauksissa ottaa EU:n varainhoitoasetuksen 70 artiklan 6 kohdassa säädetyn mukaisesti huomioon riippumattoman ulkopuolisen tarkastajan viranomaisen tilien osalta suorittama tarkastustyö.

Tilintarkastustuomioistuin ilmoittaa toimivalle johdolle muun muassa tarkastuksen suunnitellun laajuuden ja ajoituksen sekä merkittävät tarkastushavainnot ja tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksensa aikana havaitsemat mahdolliset merkittävät puutteet sisäisissä kontrolleissa. Tilintarkastustuomioistuin määrittää viranomaiselle ilmoitetuista seikoista ne, jotka ovat olleet merkittävimpiä tilinpäätöksen tarkastuksessa tarkastuksen kohteena olevana varainhoitovuonna. Tilintarkastustuomioistuin kuvaa kyseisiä seikkoja tarkastajan kertomuksessaan, ellei säädös tai määräys estä asianomaisten tietojen julkistamista tai – erittäin harvinaisissa olosuhteissa – tilintarkastustuomioistuin toteaa, että asianomaista seikkaa ei ole syytä julkaista kertomuksessa, koska julkaisemisesta aiheutuvien kielteisten seurausten voitaisiin kohtuudella olettaa olevan suurempia kuin tietojen julkaisemisesta yleisen edun kannalta saatava hyöty.

16 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

Huomautukset toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta)

17 Maaliskuussa 2019 viranomainen käynnisti hankintamenettelyn lääkärin palvelujen hankkimiseksi. Tarkoituksena oli tehdä kokonaisarvoltaan noin 700 000 euron puitesopimus. Tarjouspyyntö ja tekniset eritelmät julkaistiin vain italiaksi. Hankintailmoituksessa ei kuitenkaan annettu tarjoajalle mahdollisuutta pyytää tekniset eritelmät jollakin muulla EU-kielellä. Viranomaisen työkieli on englanti. Tästä huolimatta teknisessä eritelmässä vaadittiin tarjoajaa asettamaan käyttöön lääkäri, jonka italian kielen taito on edistyneen tasoa, kun taas englannin kielessä vaadittiin

vain ylempi keskitaso. Lisäksi eritelmässä vaadittiin tarjoajaa asettamaan käyttöön sairaanhoitaja, jonka italian taito on edistyneen tasoa, kun taas englannin kielessä vaadittiin vain keskitaso. Viranomaisen sai vain yhden tarjouksen. Sen esitti Italiaan sijoittautunut yritys, joka oli ollut sopimuspuolena myös edellisessä lääkäripalveluja koskevassa puitesopimuksessa.

Teknisten eritelmien julkaiseminen vain italiaksi muodosti perusteettoman esteen hankinnan avaamiselle kilpailulle.

Kun otetaan huomioon, että viranomaisen työkieli on englanti, englannin taitoa koskevan vaatimuksen olisi pitänyt olla lääkärin ja sairaanhoitajan osalta sama kuin italian taitoa koskevan vaatimuksen, jotta kielitaito olisi ollut riittävä sopimuksessa tarkoitettuihin tehtäviin.

Tämä puute ei vaikuta tilien perustana olevien maksujen laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen.

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

18 Liitteessä on yhteenveto toimenpiteistä, jotka viranomaisen on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

Tilintarkastustuomioistuimen IV jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Alex Brenninkmeijerin johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 22. syyskuuta 2020.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Klaus-Heiner Lehne
presidentti

Liite – Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Tilintarkastustuomioistuimen huomautusten perusteella toteutetut toimet (Toteutettu / Kesken / Tekemättä / Ei relevantti)
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viranomaisen johtajalle (raportointi hallinnosta) ja hallintoneuvostolle (raportointi toiminnasta).	Tekemättä

VIRANOMAISEN VASTAUS

1. Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen vahvistaa vastaanottaneensa tilintarkastustuomioistuimen toimittaman puhtaan tarkastuskertomuksen. Se on tyytyväinen siihen, että tilien luotettavuudesta ja niiden perustana olevien toimien laillisuudesta ja säännönmukaisuudesta on annettu hyväksyvä tarkastuslausunto.

17. EFSA:n työkieli on englanti, minkä vuoksi kaikki elintarviketurvallisuusviranomaisen julkistamat asiakirjat ovat englanninkielisiä. Tämä koskee myös tarjouskilpailu- ja sopimusasiakirjoja, lukuun ottamatta menettelyjä, jotka koskevat palveluja, tavarantoimituksia ja rakennusurakoita, joiden toteuttamiseksi italian kielen tuntemus on ensisijaisen tärkeää. Näin tapahtui myös lääketieteen asiantuntijan palveluista käynnistetyn valintamenettelyn yhteydessä, kuten hankinta-asiakirjoista käy ilmi. Kyseistä menettelyä koskeva hankintailmoitus julkaistiin virallisessa lehdessä ja tarjoukset voitiin laatia kaikilla virallisilla kielillä. Tässä valintamenettelyssä kielivaatimukset olivat italian kielen osalta englannin kieltä tiukemmat, mikä johtuu italian kielellä suoritettavien tehtävien teknisestä luonteesta (esim. laboratoriotulosten analysoiminen, yhteydenpito Italian toimivaltaisiin viranomaisiin). Mahdollisten vastaavien ongelmien välttämiseksi tulevaisuudessa EFSA:n hankintaryhmä liittää asiakirja-aineistoon muistion, jossa esitetään perustelut, jos tarjouspyyntöä ei julkaista englannin kielellä. Tämä vaatimus sisällytetään myös avustuksia ja hankintoja koskevaan oppaaseen.

18. Tilinpitäjän riippumattomuuden varmistamiseksi EFSA:n toiminnassa noudatetaan EFSA:n varainhoitoasetusten mukaista muodollista vaatimusta seuraavasti: EFSA:n hallintoneuvosto nimitti nykyisen tilinpitäjän vuonna 2008. Tilinpitäjä raportoi toimistaan liiketoimintapalveluosaston (BuS) päällikölle. Tilinpitäjän toiminnallisen riippumattomuuden takaamiseksi liiketoimintapalveluosaston päällikkö toimii suorituskyvyn arvioinnin työnlussa arvioijana ja tarkastuskomitean puheenjohtaja arvioinnin vahvistajana. Hallintoneuvosto voi milloin tahansa pidättää tilinpitäjän väliaikaisesti tai lopullisesti toimestaan.

TEKIJÄNOIKEUDET

© Euroopan unioni, 2020.

Datan ja asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat Euroopan tilintarkastustuomioistuimen periaatteet pannaan täytäntöön avoimen datan politiikkaa ja asiakirjojen uudelleen käyttämistä koskevalla [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen päätöksellä 6-2019](#).

Ellei toisin ilmoiteta (esimerkiksi yksittäisissä tekijänoikeusilmoituksissa), Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sisältöihin, jotka EU omistaa, myönnetään käyttöoikeudet [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#) -käyttöoikeuden nojalla. Tämä merkitsee, että uudelleenkäyttö on sallittua, jos sisällön tuottaja mainitaan asianmukaisesti ja sisältöön tehdyistä muutoksista ilmoitetaan. Uudelleenkäyttäjät ei saa vääristää asiakirjojen alkuperäistä merkitystä tai sanomaa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa mistään seurauksista, jotka johtuvat uudelleenkäytöstä.

Uudelleenkäyttäjän on hankittava tarvittavat lisäoikeudet, jos tietyssä sisällössä (esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen henkilöstöstä otetuissa valokuvissa) esitetään tunnistettavissa olevia henkilöitä tai jos sisällössä on mukana kolmansien tahojen töitä. Jos tällainen lisäoikeus saadaan, yllä mainittu yleinen käyttöoikeus peruuntuu. Lisäoikeutta koskevassa luvassa on selvästi ilmoitettava käyttöoikeuden rajoitukset.

Jos sisällöt eivät ole EU:n omaisuutta, voi olla, että lupa niiden käyttöön tai jäljentämiseen on pyydettävä suoraan asianomaisilta tekijänoikeuksien haltijoilta.

Tietokoneohjelmistot tai asiakirjat, joihin kohdistuu teollisoikeuksia, kuten patenteja, tavaramerkkejä, rekisteröityjä malleja, logoja ja nimiä, eivät kuulu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudelleenkäyttöperiaatteiden piiriin, eikä niiden käyttöön anneta lupaa.

EU:n toimielinten verkkosivuilla (joiden verkkotunnuksen loppuosa on europa.eu) on linkkejä ulkopuolisille verkkosivuille. Koska Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa näistä sivustoista, on suositeltavaa, että tutustutte niiden tietosuoja- ja tekijänoikeusperiaatteisiin.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logon käyttäminen

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logoa ei saa käyttää ilman tilintarkastustuomioistuimen ennakkosuostumusta.